

holdt sig Valget af dem, der skulde lede dem, og hvad Landbrugsskolerne og Højskolerne ved Siden af dem angaar, tror jeg, at det helst burde staa i Paragrafen, at det skal være en praktisk Uddannelse, og at der ikke er Tale om nogen videnskabelig Uddannelse. Derimod finder jeg det meget naturligt, at Højskolerne og Landbrugsskolerne forenedes. Dersom man, som den første ærede Taler gjorde, sætter Undervisningen i Landbrugsskolerne til 6 Maanedes, og det maatte da være de 6 Sommermaanedes, var det ønskeligt, at Eleverne ogsaa i de 6 foregaaende Vintermaanedes fik, gennem det, som Højskolerne kunde give dem Undervisning i, en betydelig Forbedring i deres Skolekundskaber, der paa ingen Maade kan siges at være afluttet for Manges Bedkommende, naar de havde forladt Almueskolerne. Jeg veed, at vore bedste Højskoler begynde forfra med at lære Eleverne at skrive, regne og med at gennemgaa Danmarks Geografi og Historie, og det var vist ønskeligt, at en saadan Undervisning gik forud for den, som Eleverne skulde have paa Landbrugsskolerne. Disse skulle altsaa paa ingen Maade modarbejde Højskolerne, men drage dem ind under sig, saaledes som i Lyngby, hvor en saadan Skole er oprettet under en meget dygtig Ledelse. Men det kan Staten paa ingen Maade sikkre sig ved at staa op paa Gadehjørnerne, at den vil give 60,000 Kr. til disse Skolers Underhold og 60,000 Kr. til Eleverne. Det Støste, tror jeg, at Staten slet ikke skulde gjøre. Den maatte hellere understøtte Skolerne rigeligere og overlade til Amtsaadene at udpege de Elever, som de ansaae for værdige til Understøttelse, thi Staten kan ikke føre Kontrol dermed. Den Kontrol, som føres med de nuværende Højskoler, er heller ikke Synderligt værd. Dertil behøves et lokalt Tilsyn. Dersom man lod Amtskommunerne oprette Skolerne, føre Tilsynet med dem og give et nogenlunde rigeligt Tilskud, og Staten saa blot forbeholdt sig at lønne Læderne og give Tilskud til de andre Læreres Lønninger, vilde jeg betragte det som en heldig Ordning, idet det da ogsaa maatte antages, at disse Skoler kunde betale sig. Jeg tør dog ikke betragte dette som sikkert, thi man maa jo vel erindre, at paa en praktisk Landbrugsskole, som er paa Størrelse med en almindelig Bondegaard, vil der ikke kunne anbringes mere end omtrent 20—30 Elever, naar de da skulde lære Noget. Der vil ikke være Plads til Fleres Arbejde, og det gaar ikke an at holde Skoler af denne Slags med 100 Elever eller saa, thi da vil den Ene kun komme til at gaa i Veien for den Anden, og de lærer kun at

drive. Dette er min Mening, og derfor har jeg Betænklichkeiten ved § 5, som den nu er.

Judenrigsministeren (Fingerslev):

Det er aabenbart, at dette Lovforslag falder i to Dele, og det har ogsaa vist sig under Forhandlingen. Den har paa samme Maade stilt sig i to Dele: en, der angaar Veterinær- og Landbrugsskolen, og en, der angaar Landbrugsskolerne. Hvad den første Del angaar, paastjønner jeg i det Hele de Udtalelser, der ere faldne fra det ærede 4de Medlem for 3die Kreds (Neeb-Thott) og tilbels ogsaa adskilligt af det, der er udtalt af det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (Casperen). Det ærede førstnævnte Medlem saae en heldigere Affattelse i det her forelagte Lovforslag, end i det, der blev forelagt i Fjor. Men det maa jo erindres, at det Forslag, der forelaa her i Fjor, kom fra Folkethinget som vedtaget af dette, og ganske vist havde jeg nede i Folkethinget accepteret Forslaget eller i alt Fald sagt, at jeg ikke skulde modsætte mig de deri indførte Bestemmelser, hvis Forslaget overhovedet kunde gennemføres. Da det imidlertid ikke blev gennemført, har jeg ment, at det var rigtigt at indtage den Stilling at forelægge, hvad jeg i og for sig anser for rigtigt og ønskeligt, idet jeg har ment, at hvis man maatte gaa ind paa Forandringer i Forslaget for at faae det gennemført, maatte Ministeren med fuld Ret kunne sætte ind i Lovforslaget, hvad han anser for det bedste, og derfor er det oprindelige Antal af Lærere og Lønningsparagrafen taget med. Jeg skal nu sige et Par Ord herom. Det ærede 4de Medlem for 3die Kreds var vel tilfreds med Tallet af Lærerne og Lønningerne, medens det ærede 2det Medlem fra 6te Kreds ikke var saa tilfreds med Tallet. Jeg har optaget 3 Lærere, og det ærede Medlem vil kun have een af disse Lærere optaget og vil udelade de to andre. Men det er jo et temmelig vilkaarligt Skjøn, og naar det ærede Medlem dog vil udøve nogen Kritik over, hvad der kom op hertil fra Folkethinget i Fjor, og vil have een Lærer mere, turde det være lige saa besjælet, at jeg ønsker alle tre, og at jeg har opført dem paa Lovforslaget. Det ærede Medlem var ikke meget imod Lønningsbestemmelserne, som ogsaa ere ret besjædne. Jeg kan ikke andet end finde det forsvareligt og betimeligt, at man søger at ordne Lønningsforholdene, samtidig med at man søger at organisere Skolen, og jeg haaber derfor, at det maa lykkes at gennemføre dette. De i det enkelte gaaende Bemærkninger, som det ærede 2det Medlem for 6te Kreds kom ind paa med Henhyn til Lærerne og deres Ansættelse, skal jeg ikke op-